

Thesis Title The Role of Non-timber Forest Products in Household Livelihood of the Tay People in Hoa Binh Province, Vietnam

Author Miss Trinh Thi Tien

M.S. (Agriculture) Agricultural Systems

Examining Committee

Lect. Laxmi Worachai	Chairman
Lect. Phrek Gypmantasiri	Member
Assoc. Prof. Dr. Benchaphun Ekasingh	Member
Lect. Dr. Kamol Ngamsomsuke	Member

Abstract

The subsistence value of non-timber forest products (NTFPs) is very important to many rural people in Vietnam who are living in the mountainous areas. They are often the only products that can provide the daily needs (nutrition, shelter material, medicine, fuel-energy, symbol and culture.) Moreover, NTFPs are used to support other activities in the livelihood systems. The contribution of NTFPs to the household economy, however, is still poorly documented and assessed.

This study focuses on the importance of NTFPs in the household livelihood of the local people. Specifically, it emphasizes the utilization of NTFPs by the Tay ethnic minority group for household consumption and other purposes, as well as the contribution of NTFPs to the household economy.

The objectives of the study were to understand how NTFPs were utilized at the local level, to investigate the contribution of NTFPs to the household economy, and to identify the factors that affect the use of NTFPs.

This study was carried out in Tat Hamlet, Tan Minh Commune, Da Bac District, Hoa Binh Province. Sixty households were selected for survey by using questionnaire-based interviews and three households were given a form to keep records of their daily behavior. The study found that all households collecting NTFPs both for home consumption and for sale. A wide range of NTFPs were collected. The majority of households collected the main types of NTFPs such as fuelwood, wild vegetables, bamboo shoots and medicinal plants. Other products like bamboo and small animals were also utilized. The study found at least 44 species of wild vegetables, 11 species of bamboo and bamboo shoot, 11 species of wild animals and 69 species of medicinal plants.

The importance of NTFPs derived from their contribution to both the non-cash and cash household economy. However, on the average NTFPs contribute 42 percent to the total cash economy and in non-cash economy it accounted for 34 percent. From the perspective of economic status, there was a difference. The poorer families were reliant more upon NTFPs both for cash and non-cash than the average and the better-off groups.

The householders who collected NTFPs regularly have considerable knowledge concerning NTFPs, their utilization and location of where to collect which kinds of NTFPs.

The collecting and use of NTFPs were influenced by a variety of factors including available natural resources, cultural preference, market values for NTFPs, seasonality, labor availability and access to paddy as well as swidden land.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

บทบาทของผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้าต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ
ชนเผ่าเตในจังหวัดฮั้วบิन्ह ประเทศเวียดนาม

ชื่อผู้เขียน

นางสาวทริน ที เทียน

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์เชิงระบบ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดักษมี วรชัย

ประธานกรรมการ

อาจารย์ พฤกษ์ ยิบมันตะสิริ

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจพรรณ เอกะสิงห์

กรรมการ

อาจารย์ ดร. กมล งามสมสุข

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้าหรือไม้ท่อน(NTFPs) มีคุณค่าต่อการดำรงชีพอย่างมากสำหรับชาวชนบทจำนวนมากในประเทศเวียดนามที่อาศัยในเขตพื้นที่ภูเขา ซึ่งผลิตผลเหล่านี้เป็นเพียงสิ่งเดียวที่สามารถสนองความต้องการในชีวิตประจำวันได้ (โภชนาการ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค พลังงาน เชื้อเพลิง รวมทั้งคุณค่าในเชิงสัญลักษณ์และวัฒนธรรม) นอกจากนี้ผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้า ยังใช้ผดุงส่วนอื่นทางเศรษฐกิจในระบบยังชีพของครัวเรือนชนบทเหล่านี้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาและการประเมินค่าของ ผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้า ยังมีการรายงานเป็นหลักฐานน้อยและไม่สมบูรณ์

การศึกษานี้เน้นความสำคัญของผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้า ที่มีต่อการดำรงชีพของครัวเรือนชนบทในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มชนเผ่าเต ที่บริเวณและใช้ประโยชน์ จากผลผลิตจากป่าดังกล่าว เพื่อวัตถุประสงค์อื่นสำหรับเสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือน

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ จึงเป็นการพยายามทำความเข้าใจรูปแบบและวิธีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตจากป่าที่มีไม้โตช้าของคนในท้องถิ่น รวมไปถึงการใช้เป็นส่วนเสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือน และทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากผลผลิตจากป่าดังกล่าว

การศึกษาทำขึ้นในพื้นที่ Tat Hamlet, Tan Minh Commune ในอำเภอ Da Bac จังหวัด Hoa Binh โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ครัวเรือนจำนวน 60 ครัวเรือน และให้แบบบันทึกกิจกรรมประจำวันแก่ 3 ครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียด การศึกษาพบว่าทุกครัวเรือนจะเก็บผลผลิตจากป่าที่มีไซ้ไม้เพื่อการบริโภคและเพื่อขาย พืชป่าหลากหลายชนิดที่เป็นผลผลิตจากป่าที่มีไซ้ไม้จะถูกเก็บ ผลผลิตหลักที่ครัวเรือนเก็บ ได้แก่ ฟืน ผักป่า หน่อไม้ และพืชสมุนไพรที่ใช้รักษาโรค นอกจากนี้บางครั้งยังนำไม้ไผ่ สัตว์ป่าขนาดเล็กมาใช้ประโยชน์หรือบริโภค การศึกษาครั้งนี้พบว่ามีพืชผักป่าจำนวนถึง 44 ชนิดที่ชาวบ้านใช้เป็นอาหาร ไม้ไผ่และหน่อไม้ 11 ชนิด สัตว์ป่า 11 พันธุ์ และพืชสมุนไพรอีกจำนวน 69 ชนิด

ความสำคัญของผลผลิตจากป่าที่มีไซ้ไม้ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจครัวเรือนมีทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยเฉลี่ยให้รายได้ร้อยละ 42 ของรายได้ที่เป็นเงินสดทั้งหมดของครัวเรือน มีสัดส่วนร้อยละ 34 ของรายได้ที่ไม่เป็นเงินสด แต่ฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันระหว่างครัวเรือนก็มีความสำคัญ ครอบครัวที่มีฐานะยากจนจะพึ่งพาผลผลิตจากป่าที่มีไซ้ไม้ ทั้งในรูปรายได้และการใช้ประโยชน์อื่นๆ มากกว่าครัวเรือนชนบทโดยเฉลี่ยหรือครัวเรือนที่มีฐานะดีกว่า

ครัวเรือนภายใต้การศึกษาครั้งนี้ โดยทั่วไปจะมีความรู้เกี่ยวกับผลผลิตจากป่าดังกล่าวอย่างมาก โดยทราบถึงประโยชน์ และแหล่งที่จะเก็บว่าผลผลิตแต่ละชนิดอยู่ที่ใดบ้าง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ประโยชน์จากป่าที่มีไซ้ไม้ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ความนิยมตามวัฒนธรรม มูลค่าตลาดของผลผลิตแต่ละชนิด ฤดูกาล แรงงาน ขนาดของพื้นที่และไร่นาหมู่บ้านที่อยู่ในครอบครอง